

บันทึกจากกล่องดำ: เปิดข้อมูลความเสี่ยงในสถานพยาบาล ที่คุณยังไม่เคยรู้

Highlight

- บริการสุขภาพในสถานพยาบาลสามารถเกิด "เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์" ได้ตลอดเวลา ซึ่งเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์อาจส่งผลถึงชีวิตและสุขภาพของผู้ป่วยหรือตัวผู้ให้บริการเองโดยตรง ไม่แตกต่างจากการเดินทางโดยเครื่องบินที่อุบัติเหตุอาจนำมาซึ่งความสูญเสียของทุกคนทั้งกัปตัน ลูกเรือและผู้โดยสาร
- สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) หรือ สรพ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงเกิดแนวคิดในการพัฒนา "ระบบการรายงานและเรียนรู้ความเสี่ยงทางคลินิกและเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ระดับประเทศ (National Reporting and Learning System: NRLS)" ที่เปรียบเสมือน "กล่องดำ" ของเครื่องบินที่เก็บบันทึกข้อมูลความเสี่ยงทั้งหมด และสามารถนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความเสี่ยงและสาเหตุความผิดพลาด เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและป้องกันในอนาคต
- นับตั้งแต่เริ่มใช้ระบบ NRLS ในปี 2561 จนถึงปัจจุบัน มีสถานพยาบาลเข้าร่วมรายงานในระบบแล้วกว่า 800 สถานพยาบาลทั่วประเทศไทย

ถอดข้อมูลกล่องดำจากระบบ NRLS เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ป้องกันได้

อุบัติการณ์ ความเสี่ยง 861,948 ครั้ง

เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย แต่สามารถตรวจพบหรือแก้ไขได้ทันที ทำให้ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ป่วย

ข้อมูลตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2561
ถึง มกราคม 2565 พ.ว

อุบัติการณ์ความเสี่ยง ทั้งสิ้น 1,799,074 ครั้ง¹

อุบัติการณ์ความเสี่ยง 561 ครั้ง

เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อรุนแรง ทำให้ผู้ป่วยพิการถาวรไปจนถึงเสียชีวิต เกิดขึ้นในอุบัติการณ์ประเภท Emergency Response หรือความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินมากที่สุด เช่น การระบุตัวผู้ป่วยที่มีอาการทรุดลงหรือมีอาการแย่ลงอย่างมีประสิทธิภาพ, การใช้ยาอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยชีวิต, ภาวะแทรกซ้อนจากการคลอด และการวินิจฉัยผู้ป่วยฉุกเฉินผิดพลาด เป็นต้น

เชิงอรรถ

¹ อุบัติการณ์ความเสี่ยง 1,799,074 ครั้ง เป็นข้อมูลที่ได้หลังทำความสะอาดข้อมูล (Clean data)

ความเสี่ยงด้าน Emergency Response เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อผู้ป่วยมากที่สุดในสถานพยาบาล ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนจึงควรพัฒนาแนวทางหรือกระบวนการเพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

หากแยกการรายงานความเสี่ยงตามมาตรฐานสำคัญ
จำเป็น 9 เรื่อง ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ สรพ.
ให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นท้าทายในการหาวิธี
ลดความเสี่ยงดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานสำคัญจำเป็น	จำนวนการรายงานอุบัติการณ์ (ครั้ง)
 การผ่าตัด ผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง ผิดหัตถการ	1,031
 การติดเชื้อที่สำคัญในสถานพยาบาล ตามบริบทขององค์กรในกลุ่ม SSI, VAP, CAUTI, CABSİ	8,557
 บุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติหน้าที่	1,325
 การเกิด Medication Error และ Adverse Drug Event	638,111
 การให้เลือด ผิดคน ผิดหมู่ ผิดชนิด	788
 การระบุตัวผู้ป่วยผิดพลาด	59,373
 ความคลาดเคลื่อนในการวินิจฉัยโรค	1,198
 การรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ/พยาธิวิทยา คลาดเคลื่อน	37,209
 การคัดแยกที่ห้องฉุกเฉินคลาดเคลื่อน	13,834
รวม	761,426

หมายเหตุ

ข้อมูลในตารางเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รหัสของอุบัติการณ์ที่รายงานเข้าสู่ระบบ NRLS ในช่วงเวลาที่ศึกษาเท่านั้น ไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดของอุบัติการณ์ จึงอาจส่งผลให้จำนวนอุบัติการณ์ที่แสดงในตารางสูงกว่าความเป็นจริง อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การลงรหัสข้อมูลผิดพลาด เป็นต้น

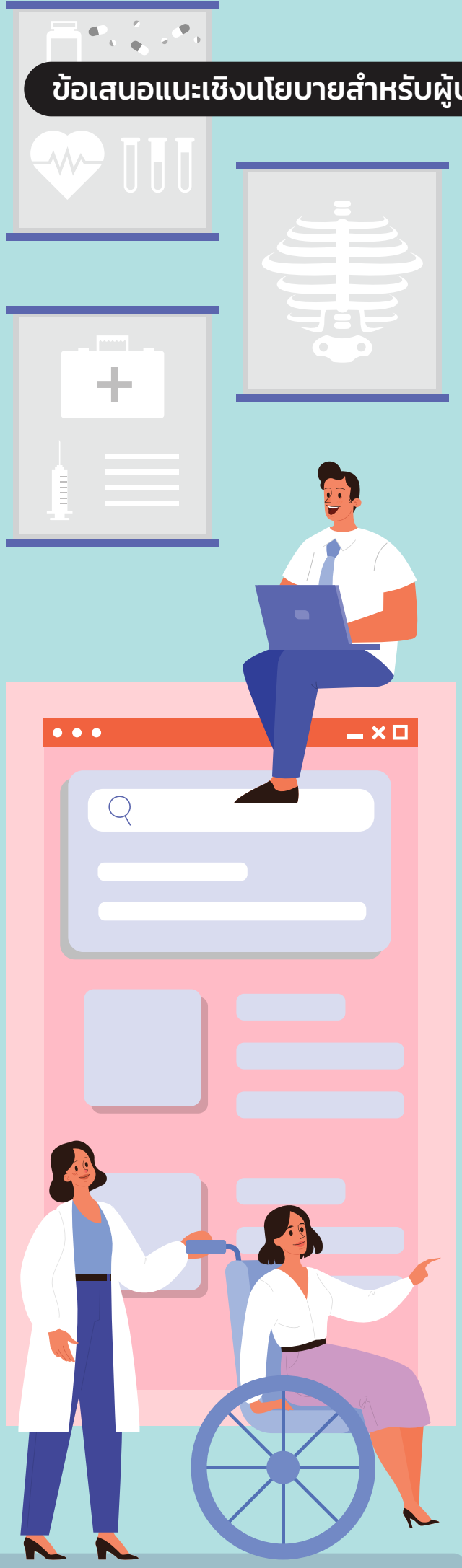

การมีระบบรายงานความเสี่ยงอย่าง NRLS ทำให้เกิดการเก็บข้อมูลด้านความปลอดภัยในการให้บริการของสถานพยาบาล และมีฐานข้อมูลระดับประเทศ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย และพัฒนานวัตกรรมด้านความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข

ความท้าทายในการวิเคราะห์ข้อมูล NRLS คือ หลายรายงานไม่มีข้อมูลครบถ้วนหรือขาดข้อมูลสำคัญ อาจเกิดจากการลงรหัสผิดพลาด, การรายงานล่าช้า, ความเข้าใจผิด หรือกลัวที่จะรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ จึงเลือกรายงานเฉพาะเหตุการณ์ไม่รุนแรง หรือเฉพาะเหตุการณ์รุนแรงในบางสถานพยาบาล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหารและบุคลากรในสถานพยาบาล

ควรสนับสนุนให้เกิดการรายงาน วิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในระบบ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง เช่น

- **สร้างภาวะแวดล้อมและค่านิยมให้บุคลากร มีความเข้าใจที่ถูกต้อง** ในการรายงานความเสี่ยง และ**ร่วมกันรายงาน**เมื่อเกิดความเสี่ยง หรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์
- **ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนรายงานข้อมูล ในระบบ NRLS อย่างถูกต้อง** และส่งเสริมให้เกิดการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ป้องกันเหตุการณ์ ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดย สถานพยาบาลอาจจัดการอบรมการใช้งาน หรือจัดทำคู่มือการใช้งานระบบ เพื่อสนับสนุน ให้เกิดการใช้งานระบบอย่างกว้างขวาง
- **พัฒนาระบบ**การกำกับติดตามข้อมูลที่รายงาน ในระบบ NRLS **อย่างสม่ำเสมอ**
- **ควรส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ที่รายงานในระบบ NRLS ระหว่างสถานพยาบาล** เพื่อพัฒนาแนวทางหรือกระบวนการ ในการป้องกันเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- **ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมความปลอดภัย ในสถานพยาบาลอย่างยั่งยืน**

เกี่ยวกับการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ: วิเคราะห์ข้อมูลหัตถ์ภูมิแบบย้อนหลัง จากระบบการรายงานและเรียนรู้อุบัติการณ์ความเสี่ยงทางคลินิก และเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ประเทศไทย (NRLS) ด้วยโปรแกรม Power BI และโปรแกรม Stata® (version 14.0) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาในตัวแปรที่สนใจ

สแกน QR code เพื่อติดตามงานวิจัย

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข พ.ศ. 2561-2564

โดย วิลาวรรณ ล้วนคงสมจิตร, ญญ.บุสดี ไสบุญ, นกมล พิมสาร, ปภาดา ราษฎร์อน, ดร. นพ.ยศ ตีระวัฒนานนท์ และดร. ญญ.ศรีเพ็ญ ดันติเวส

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) สสว.

ผู้เขียน

นกมล
พิมสาร

ปภาดา
ราษฎร์อน

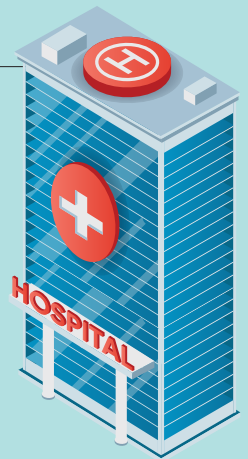
ญญ.บุสดี
ไสบุญ

วิลาวรรณ
ล้วนคงสมจิตร

พญ.ปิยวรรณ
ลิ้มปัญญาเลิศ

หน่วยงานที่สนใจรับ Policy brief ฉบับพิมพ์
สมัครได้ที่ comm@hitap.net
โดยระบุชื่อ-ที่อยู่ เพื่อจัดส่ง

ท่านที่สนใจรับ Policy brief ฉบับ PDF
สมัครได้ที่ comm@hitap.net
โดยระบุชื่อ-อีเมล เพื่อจัดส่ง
หรือดาวน์โหลด Policy brief ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
<https://www.hitap.net/resources/downloads>

HITAP เป็นองค์กรวิจัยภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ศึกษาผลกระทบทั้งบวกและลบจากการใช้เทคโนโลยีหรือนโยบายด้านสุขภาพ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายของภาครัฐ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น รวมถึงทำการประเมินเพื่อพัฒนาองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรภาครัฐ

ติดต่อ:

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)
อาคาร 6 ชั้น 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 0-2590-4549, 0-2590-4374-5
โทรสาร: 0-2590-4369

อีเมล: comm@hitap.net

เว็บไซต์: www.hitap.net

งานนี้ได้รับอนุญาตภายใต้
ครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา
ไม่ใช่เพื่อการค้า ไม่ดัดแปลง

HITAP-THAILAND

HITAP_THAI

HITAP_THAI

HITAP.NET

Health Intervention and Technology Assessment Program